

Höstråg

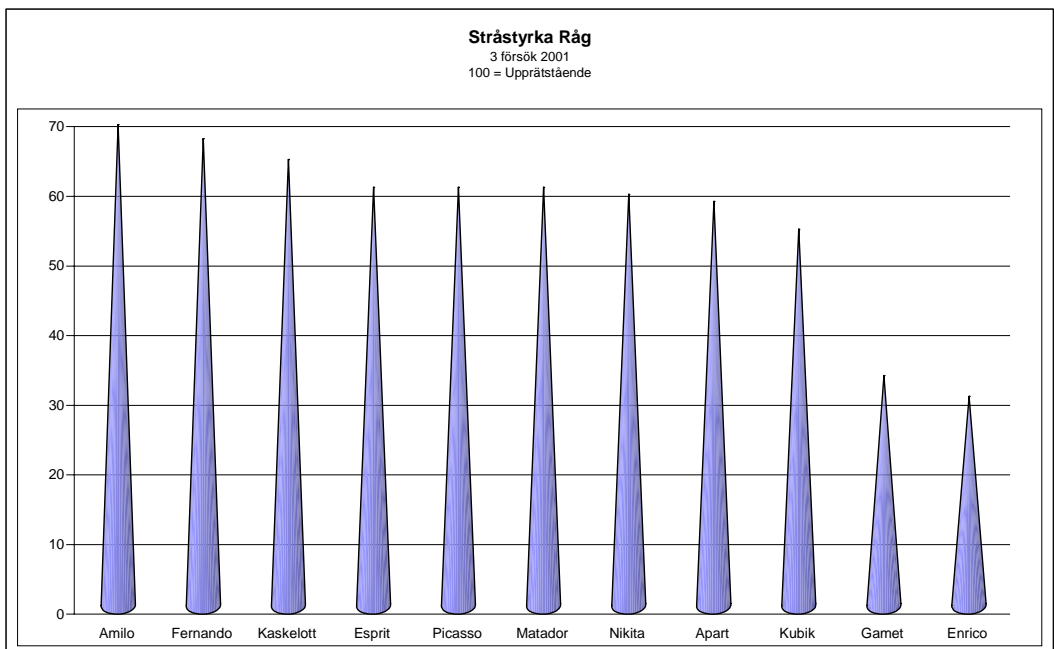
Anders Ericsson, Hushållningssällskapet Västmanland

Hybridsorterna har mycket hög avkastningsförmåga. Den högre utsädeskostnaden gör att hybriderna kommer bäst till sin rätt på högavkastande jordar. Det är extra viktigt att hålla en hybridstort "på benen" då de tappar mest vid liggsädesbildning. Amilo har den bästa stråstyrkan och en god mälningsresistens.

I september 2000 såddes 9 st rågförsök i det mellansvenska försöksområdet. Samtliga försök klarade vintern tämligen bra och inget försök behövde kasseras. Samtliga sorter övervintrade i alla försök, men påfrestningarna under framförallt vårvintern påverkade skördenivåerna negativt, främst i Mälardalen och Värmland. Hektarskörden för Amilo

varierar från cirka 7000 kg i Östergötland till cirka 3000 kg i Västmanland och Värmland. Tre av försöken drabbades av stråstyrkeproblem (diagram 1), som påverkade sorterernas avkastning (tabell 1). I försöken utan större stråstyrkeproblem dominerar hybridstorterna stort. Enrico, Gamet, Kubik och Kaskelott hade en avkastning som överträffade mätare Amilos med drygt 25 %. Övriga hybrider hade en avkastning som låg mellan 10 och 20 % över mätarens. Mator var den högst avkastande populationsorten, medan Nikita avkastade i nivå med mätaren (tabell 1). I försöken med stråstyrkeproblem förändras bilden rejält. Hybridernas övertag minskar och Enrico och Gamet, som hade den sämsta stråstyrkan, avkastade lägre än mätaren (tabell 1).

Diagram 1. Råg.

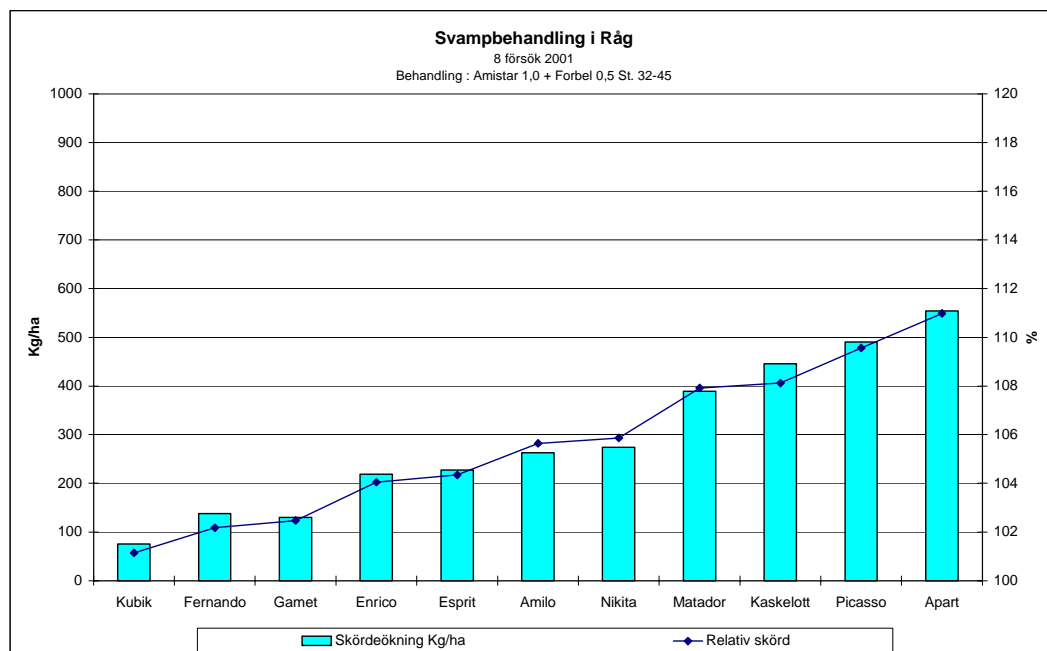
I försöken behandlas två av fyra block för att se hur de olika sorterna svarar på en svampbehandling (diagram 2). Medeltalen för behandlingseffekterna varierar mellan 1 % för Kubik till drygt 10 % för Apart. Det

är dock viktigt att komma ihåg att variationen i behandlingseffekt är stor mellan olika försök och att svampbekämpningsbehovet främst styrs av andra faktorer än sortvalet.

Tabell 1. Höstråg. Avkastning 2001. Mätare: Amilio.

Sort	Ej liggsäd	Liggsäd	Totalt
Amilo			
kg/ha	4460	5856	4925
rel.tal	100	100	100
Kubik (SW 95185)	126	114	121
Kaskelott	125	112	120
Enrico	132	97	118
Fernando	119	114	117
Gamet	127	92	114
Apart	115	109	113
Esprit	116	106	112
Picasso	112	112	112
Matador	109	107	108
Nikita	102	99	101
Antal försök	6	3	9

Diagram 2. Råg.

Tabell 2. Höstråg. Medelavkastning 1996-2001. Mätare: Amilio.

Område	D	E	F
Sort/Årtal	Medel 1996-2001	Medel 1996-2001	Medel 1996-2001
Amilo			
kg/ha	6380	5270	5460
rel.tal	100	100	100
Kubik (SW 95185)	121	121	121
Kaskelott	118	118	121
Picasso	122	117	116
Esprit	117	118	116
Apart	111	110	113
Nikita	108	103	107

Tabell 3. Höstråg. Beståndsegenskaper och sjukdomskänslighet hos olika sorter. Femårsmedeltal från hela landet 1996-2000.

Sort	Vinter- hårdighet %	Strå- styrka, %	Strå- längd cm	Mognad dagar
Amilo	89	73	134	329
Nikita	92	74	128	330
Picasso	-	77	116	330
Esprit	90	63	122	328
Apart	89	67	123	329
Kaskelott	89	74	122	329
Kubik	-	71	124	329

Tabell 4. Höstråg. Kvalitetsegenskaper hos olika sorter. Femårsmedeltal från hela landet 1996-2000.

Sort	Litervikt g	Tusenkovnvikt g	Falltal sek.	Proteinhalt %
Amilo	752	32,6	216	9,29
Nikita	743	32,1	162	8,95
Picasso	735	31,9	187	8,50
Esprit	745	31,4	188	8,61
Apart	750	32,2	135	8,61
Kaskelott	734	30,5	170	8,55
Kubik	742	32,4	167	8,80

Flerårsmedeltalen visar att det är små avkastningsskillnader mellan områdena och att hybridsorterna är överlägsna populations-sorterna (tabell 2). Hybridernas meravkastning uppgår till mellan 10 och 20 %, vilket innebär en avkastningsökning på mellan 500 till 1000 kg/ha vid 5 tons skördenivå.

Sorternas bestånds- och kvalitetsegenskaper visas i tabell 3 och 4. Där kan man utläsa att Amilo har det högsta falltalet, vilket är en indikation på Amilos goda mälningsresistens.

AMILO (SW) är en polsk vinterhärdig populationssort som är högvuxen med bra stråstyrka. Den ger ganska hög avkastning och har mycket bra falltalsstabilitet.

ESPRIT (SW) är en tysk, tidigt mognande hybridsort, som är kortvuxen och något stråsvag. Den har en hög avkastning och kvalitetsegenskaperna är likvärdiga med övriga hybridsorter.

APART (SSd) är en tidigt mognande hybridsort med hög avkastning. Stråstyrkan är medelgod och kvalitetsegenskaperna är likvärdiga med övriga hybridsorter.

NIKITA (SSd) är en populationssort med en avkastning som överträffar mätarens. Stråstyrkan är god och kvalitetsegenskaperna är nivå med hybridsorterna.

KASKELOT (SW) är en kortstråig hybridsort med hög avkastning och bra stråstyrka. Kvalitetsegenskaperna är likvärdiga med övriga hybridsorter.

PICASSO (SSd) är en tysk, högvaxande hybridsort med kort strå och god stråstyrka. Kvalitetsegenskaperna är likvärdiga med övriga hybridsorter.

KUBIK (SW) är en relativt långstråig hybrid med måttlig stråstyrka. Avkastningspotentialen är hög och kvalitetsegenskaperna är likvärdiga med övriga hybridsorter.

MATADOR (SSd) är en populationssort som provas för första året i området.

ENRICO (SSd) är hybrid som provas för första året i området.

GAMET (SSd) är hybrid som provas för första året i området.

FERNANDO (SW) är hybrid som provas för första året i området.